

1.4. TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC VÀ ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC ÂM NHẠC Ở LỚP 6

1.4.1. Hát

Số lượng bài hát theo SGK Âm nhạc 6 là 8 bài, được bố trí phù hợp theo 8 chủ đề, trong đó bao gồm:

- Năm bài hát thiếu nhi Việt Nam: *Mùa khai trường* – nhạc và lời: Phan Việt Phương; *Tiếng chuông và ngọn cờ* – nhạc và lời: Phạm Tuyên; *Niềm tin thắp sáng trong tim em* – nhạc và lời: Bùi Anh Tôn; *Em đi trong tưới xanh* – nhạc và lời: Vũ Thanh; *Tia nắng hạt mưa* – nhạc: Khánh Vinh, lời: thơ Lệ Bình.

- Hai bài hát dân ca Việt Nam: *Đi cắt lúa* – dân ca Hrê (Tây Nguyên); *Hò balí* – dân ca Quảng Nam.

- Một bài hát thiếu nhi nước ngoài: *Kỉ niệm xưa* – nhạc: Scotland, phỏng dịch: Tố Mai, Mai Hồng.

Ngoài các bài hát trong SGK, GV được quyền lựa chọn các bài hát khác để dạy cho HS từ các bài được gợi ý hoặc từ các bài hát thiếu nhi (đã được công bố và có nguồn xuất bản tin cậy) đang phổ biến. Tuy nhiên, việc thay thế bài hát cần chú ý đến nội dung tương ứng với chủ đề, âm nhạc phù hợp với đặc điểm giọng hát và nhận thức của HS lớp 6.

1.4.1.1. Gợi ý tổ chức hoạt động dạy học

• Tiết học hát

- Bước 1: GV có thể giới thiệu trực tiếp ngắn gọn hoặc giới thiệu bằng cách chơi trò chơi để dẫn dắt vào bài.

- Bước 2: GV hướng dẫn tìm hiểu tên bài hát, nội dung của bài hát thể hiện qua lời ca (giải thích ý nghĩa một số từ khó nếu có), tên tác giả; dân ca dân tộc, quốc gia nào,...

- Bước 3: GV hướng dẫn HS đọc lời ca theo tiết tấu giúp các em định hình tiết tấu bài hát. Bước này có thể bỏ qua đối với các bài hát HS đã quen hoặc biết trước.

- Bước 4: HS nghe GV hát mẫu hoặc nghe GV thể hiện giai điệu bài hát trên nhạc cụ hay file âm thanh bài hát,... Sau khi nghe hát mẫu, GV nên khuyến khích HS trình bày cảm nhận riêng của mình về bài hát.

- Bước 5: GV tổ chức khởi động giọng bằng các trò chơi có tác động đến hoạt động của cơ quan phát âm, khám phá khả năng phát âm của giọng nói – giọng hát (vocal exploration); các mẫu luyện âm đơn giản (tập hát ở giọng nào thì nên khởi động giọng ở giọng đó, như vậy sẽ có lợi cho tai nghe của HS).

- Bước 6: GV hướng dẫn tập hát theo lối móc xích, theo phân đoạn ngắn, hoặc theo lối mō phỏng,... phổ biến và hiệu quả nhất vẫn là HS tập hát thông qua việc nghe GV đàn giai điệu và hát mẫu. Đôi khi cần chỉ định những em học giỏi hát mẫu thay cho GV nhằm phát huy tính tích cực của HS.

- Bước 7: GV hướng dẫn HS biết cách lấy hơi, thể hiện đúng chỗ ngân, nghỉ trong bài và sau đó hát cả bài.

- Bước 8: GV hướng dẫn HS hát với nhạc đệm, hát theo các hình thức cá nhân, tố, nhóm,...

- **Tiết ôn tập và phát triển kĩ năng**

READ EVERY DAY HS nghe lại bài hát đã học để nhớ về giai điệu và lời ca.

- Nhắc lại tên bài hát, tác giả, nội dung (có thể dùng tranh hoặc hình ảnh minh họa gợi ý).
- Hát lại và sửa chỗ sai (nếu có), luyện tập các chỗ khó.
- Thể hiện sắc thái.
- Cung cố giai điệu, tiết tấu: GV dàn một nét nhạc hoặc gõ tiết tấu của một câu hát để HS nhận biết câu hát nào rồi trình bày lại câu hát đó.
- Hát kết hợp gõ đệm bằng các nhạc cụ gõ đơn giản: thanh phách, trống nhỏ, tambourine,...; hát kết hợp vận động cơ thể (body percussion): vỗ tay, búng tay, giậm chân, vỗ đùi,...; hát kết hợp vận động múa minh họa.
- Hát kết hợp trò chơi.
- Thi đua giữa các tổ, nhóm.
- Trình bày hoặc biểu diễn bài hát theo các hình thức đơn ca, song ca, tốp ca, đồng ca,... theo lối ostinato.
- Hát với cường độ, tốc độ khác nhau.

Lưu ý:

- Trong tiết học hát (dạy bài hát mới), GV có thể linh hoạt thay đổi trình tự các bước sao cho phù hợp với điều kiện về khả năng ca hát của HS và thực tiễn sư phạm của lớp học.
- Những bước trong ôn tập bài hát nêu trên chỉ là gợi ý mang tính tham khảo, GV có thể thay đổi trình tự sao cho phù hợp.
- GV có thể dạy học hát tích hợp với các nội dung khác như: giới thiệu tác giả (thường thức âm nhạc); giáo dục đạo đức thông qua nội dung bài hát; giới thiệu nguồn gốc, xuất xứ của bài hát (lịch sử và địa lý,...). Tuy nhiên nên tránh tích hợp một cách khiên cưỡng hoặc sa đà vào việc giảng dạy kiến thức của môn học khác,...
- Cần dành nhiều thời gian cho những hoạt động mang tính thực hành để HS được tái hiện, trình diễn lại bài hát đó.

1.4.1.2. Đánh giá

- Thường xuyên đánh giá kĩ năng hát của HS thông qua hình thức cá nhân, cặp, nhóm nhỏ trong giờ học hát hoặc ôn tập bài hát.
- Đánh giá theo cặp, nhóm nhỏ nhằm động viên các HS thiếu tự tin, giọng hát không hay; đánh giá cá nhân để xác định mức độ tiến bộ của HS; để khuyến khích những HS có năng khiếu ca hát.
- Kết hợp đánh giá kĩ năng hát với các kĩ năng khác như: gõ đệm, vận động, múa minh họa, biểu diễn,...
- Khuyến khích HS tự đánh giá hoặc đánh giá đồng đẳng về kết quả học hát. Bên cạnh đó, GV có thể đánh giá HS bằng lời nhận xét hoặc biểu thị bằng các chữ cái hay bằng điểm số. Chú trọng các yếu tố tích cực, hạn chế đánh giá các yếu tố tiêu cực.
- Với một số HS kĩ năng hát chưa tốt nên đánh giá qua hình thức trình bày theo nhóm, giúp các em có sự tự tin để hoàn thành bài học.

1.4.2.1. Gợi ý tổ chức hoạt động dạy học

Nội dung Nhạc cụ chủ yếu là thực hành và có tính đặc trưng, đặc thù nhất định của nhóm môn nghệ thuật. Do vậy, phần nội dung này GV không nên quá máy móc áp dụng hay tích hợp các PPDH như các môn học khác. Tuỳ theo tình hình thực tế và khả năng của HS mà GV linh động các bước tổ chức hoạt động dạy học để thực hiện được mục tiêu, nội dung và YCCĐ của nội dung.

Cơ chế hoạt động của việc học nhạc cụ ở cấp Trung học cơ sở chủ yếu vẫn là hoạt động học chung trên lớp. Nếu chưa có đủ điều kiện về cơ sở vật chất (sáo recorder, kèn phím) như đề xuất từ chương trình thì có thể cho HS chủ yếu chơi các nhạc cụ tiết tấu để tạo những mẫu gõ đệm cho các bài hát. Nếu có đủ điều kiện về nhạc cụ và GV có khả năng thực hiện thì cần triển khai dạy học các nhạc cụ giai điệu. Để dạy nhạc cụ cho lớp học với số lượng HS đông cần phải có các chiến lược nhất định. Ví dụ: (1) chia thành các nhóm, mỗi nhóm gồm các HS cùng học một loại nhạc cụ; (2) mỗi nhóm cần có trưởng nhóm là HS chơi giỏi hơn và có khả năng hướng dẫn cho các bạn để dẫn dắt nhóm luyện tập; (3) sử dụng các mẫu giai điệu ngắn, hay, kĩ thuật đơn giản, lặp lại về cấu trúc, dễ nhớ,...

Cần chú ý là mục tiêu việc dạy học nhạc cụ chung ở lớp nhằm tạo môi trường hoạt động cho HS tham gia, trải nghiệm âm nhạc; chứ không đòi hỏi sâu về kĩ thuật chuyên môn.

Dưới đây là gợi ý một số bước tiêu biểu trong dạy học các loại nhạc cụ phổ biến. Trong thực tế dạy học, GV có thể thay đổi hoặc sắp xếp các bước một cách linh hoạt và sáng tạo, miễn sao tạo được hoạt động dạy học hiệu quả và hấp dẫn.

- Bước 1: GV có thể cho HS khởi động bằng các bài tập kĩ thuật hoặc tiết tấu, giai điệu HS đã học để dẫn dắt vào bài học mới.
- Bước 2: GV cho HS tìm hiểu bài tập, sau đó bổ sung thêm những kiến thức cần thiết. GV phân tích những điểm cần chú ý như: cao độ, trường độ, phân chia câu nhạc,...
- Bước 3: GV làm mẫu cho HS quan sát; đồng thời GV cũng dùng lời để giảng giải chi tiết về kĩ thuật chơi nhạc cụ.
- Bước 4: GV cần chia nhỏ bài tập hoặc chia nhỏ các động tác, thao tác để HS thực hành được kĩ thuật mới đó.

- **Đối với nhạc cụ tiết tấu:**

- + Hướng dẫn HS đọc âm hình tiết tấu để thực hiện đúng. *Lưu ý:* hướng dẫn thực hiện âm hình tiết tấu lặp đi lặp lại liên tiếp vài lần (3-5 lần).
 - + Hướng dẫn HS vừa đọc vừa gõ âm hình tiết tấu với nhạc cụ. *Lưu ý:* HS vừa gõ đúng tiết tấu vừa thực hiện đúng động tác của nhạc cụ.
 - + Sau khi HS vừa đọc vừa gõ được thì cho HS chỉ gõ và đọc thầm âm hình tiết tấu trong đầu.
 - + Cho HS tập tiết tấu từ tốc độ chậm chuyển sang tốc độ nhanh hơn cho đến khi đạt tốc độ yêu cầu.
 - + Hướng dẫn HS tập riêng tiết tấu khó nhiều lần và sửa sai ngay tại chỗ; tránh để HS hình thành thói quen sai kĩ thuật khi chơi nhạc cụ.

- **Đối với nhạc cụ giai điệu:**

Linh hoạt chia nhóm, phân nhạc cụ cho HS.

- + Hướng dẫn HS đọc bản nhạc, đọc nốt.
- + Chia nhỏ đoạn nhạc thành từng câu hoặc mẫu âm để HS tập.
- + Hướng dẫn HS tập riêng phần tiết tấu (gõ tiết tấu theo nhịp).
- + Hướng dẫn HS tập giai điệu kết hợp với tiết tấu từ tốc độ chậm chuyển sang tốc độ nhanh cho đến khi đạt tốc độ yêu cầu.
- + Quan sát, lắng nghe và sửa sai cho HS; tập riêng cho HS đó nếu cần thiết.

Lưu ý: Đối với nhạc cụ tiết tấu được thiết kế trong SGK Âm nhạc 6 gồm hai nhạc cụ sáo recorder và kèn phím. Theo lộ trình thì nhạc cụ giai điệu bắt đầu học từ lớp 4, 5; tuy nhiên, đối với HS lớp 6 năm học này thì đây là bài học đầu tiên về sáo recorder nên GV cần hướng dẫn kĩ để HS nắm được các kiến thức cơ bản về nhạc cụ này như: cách lấy hơi, cách cầm sáo, cách thổi sáo, cách bảo quản sáo,...

- Bước 5: GV hướng dẫn HS chơi nhạc cụ theo từng mẫu ngắn và kết nối các mẫu lại với nhau.
- Bước 6: GV khuyến khích HS thể hiện khả năng của mình qua việc luyện tập và biểu diễn trước lớp để tạo sự mạnh dạn và cơ hội bộc lộ những bước tiến của bản thân trong việc học nội dung Nhạc cụ.
- Bước 7: GV cho HS nhận xét lẫn nhau, kết hợp với nhận xét của GV. Cho HS thảo luận để chốt lại những vấn đề cốt lõi của kỹ thuật hay bài tập mới.
- Bước 8: Ở bước này, GV gợi ý hoặc hỗ trợ HS tự thực hiện việc ứng dụng và sáng tạo của mình sau khi học xong bài học như: HS có thể tự dựng bài và biểu diễn theo hình thức cá nhân hoặc theo nhóm.

1.4.2.2. Đánh giá

- Thường xuyên đánh giá kỹ năng chơi nhạc cụ của HS thông qua hình thức cá nhân, cặp, nhóm nhỏ. Đánh giá cá nhân để xác định mức độ tiến bộ của HS; để khuyến khích những HS có khả năng chơi nhạc cụ tốt. Đánh giá theo cặp, nhóm nhỏ nhằm xác định khả năng phối hợp của HS, đồng thời nhằm động viên các HS thiếu tự tin.
- Kết hợp đánh giá kỹ năng chơi nhạc cụ với các kỹ năng khác như: hát, vận động, biểu diễn,...
- Khuyến khích HS tự đánh giá hoặc đánh giá đồng đẳng về kết quả chơi nhạc cụ. Bên cạnh đó, GV có thể đánh giá HS bằng lời nhận xét hoặc biểu thị bằng các chữ cái hay bằng điểm số. Chủ trọng các yếu tố tích cực, hạn chế đánh giá các yếu tố tiêu cực.

1.4.3. Đọc nhạc

SGK Âm nhạc 6 có 7 bài đọc nhạc và được bố trí từ chủ đề 1 đến chủ đề 7.

- Bài đọc nhạc số 1: Giọng Đô trưởng tự nhiên, nhịp $\frac{2}{4}$; âm vực trong phạm vi quãng 6; âm điệu quãng 4 trở lại; tiết tấu bao gồm các hình nốt: trắng, đen, dấu lặng đen. Cấu trúc bài đọc nhạc gồm hai câu, câu hai nhắc lại câu một có thay đổi.
- Bài đọc nhạc số 2: Giọng Đô trưởng tự nhiên, nhịp $\frac{2}{4}$; âm vực trong phạm vi quãng 8; âm điệu quãng 4 trở lại; tiết tấu bao gồm các hình nốt: trắng, đen, móc đơn, dấu lặng đen. Cấu trúc bài đọc nhạc gồm hai câu, câu hai nhắc lại câu một có thay đổi.
- Bài đọc nhạc số 3: Giọng Đô trưởng tự nhiên, nhịp $\frac{4}{4}$; âm vực trong phạm vi quãng 8; âm điệu quãng 4 trở lại; tiết tấu thêm hình nốt đen chấm dôi. Cấu trúc bài đọc nhạc gồm hai câu, câu hai nhắc lại câu một có thay đổi.

Bài đọc nhạc số 4: Giọng Đô trưởng tự nhiên, nhịp $\frac{2}{4}$; âm vực trong phạm vi quãng 8; âm điệu quãng 4 trở lại, chất liệu Tây Nguyên; tiếp tục luyện tập tiết tấu với các hình nốt đã học: trắng, đen, đen chấm dôi, móc đơn, dấu lặng đen. Cấu trúc bài đọc nhạc gồm hai câu, câu hai nhắc lại câu một có thay đổi.

Bài đọc nhạc số 5: Viết ở thang 5 âm (Đô – Rê – Mi – Son – La), nhịp $\frac{2}{4}$; âm vực trong phạm vi quãng 8; âm điệu quãng 4 trở lại; tiết tấu với các hình nốt đã học. Cấu trúc bài đọc nhạc gồm hai câu, câu hai nhắc lại câu một có thay đổi.

Bài đọc nhạc số 6: Giọng Đô trưởng tự nhiên, nhịp $\frac{2}{4}$; âm vực trong phạm vi quãng 8; âm điệu quãng 4 trở lại; tiết tấu với các hình nốt trắng, trắng chấm dôi, đen, lặng đen, móc đơn. Cấu trúc bài đọc nhạc gồm hai câu, câu hai nhắc lại câu một có thay đổi; câu hai có 2 bè đơn giản.

Bài đọc nhạc số 7: Giọng Đô trưởng tự nhiên, nhịp $\frac{4}{4}$; âm vực phạm vi quãng 9; âm điệu quãng 4 trở lại; tiết tấu với các hình nốt trắng, trắng chấm dôi, đen, lặng đen, móc đơn. Cấu trúc bài đọc nhạc gồm bốn câu nhạc.

1.4.3.1. Gợi ý tổ chức hoạt động dạy học

Ở cấp Trung học cơ sở, HS học đọc nhạc chủ yếu theo kí hiệu ghi nhạc quy ước quốc tế, tuy nhiên, GV có thể kết hợp sử dụng phương pháp đọc nhạc theo kí hiệu nốt nhạc bàn tay (phương pháp Kodály). Ví dụ: GV có thể sử dụng kí hiệu nốt nhạc bàn tay để giúp HS làm quen với giai điệu của bài trước khi yêu cầu các em nhìn vào bản nhạc để đọc; sử dụng kí hiệu nốt nhạc bàn tay để hướng dẫn HS luyện tập đọc gam, đọc quãng,...

Dạy đọc nhạc cho HS lớp 6 có thể theo các bước sau:

Bước 1: GV có thể sử dụng trò chơi khởi động để tạo không khí phấn khởi trước khi vào đọc nhạc.

Bước 2: GV hướng dẫn HS tìm hiểu nhịp, trưởng độ, cao độ, các kí hiệu âm nhạc khác (nếu có), nốt thấp nhất và nốt cao nhất, quãng rộng nhất giữa hai nốt nhạc, phân biệt sự giống nhau hoặc khác nhau của các nét nhạc,...

Bước 3: GV hướng dẫn HS luyện đọc gam hoặc thang âm, quãng, các âm ổn định trước khi luyện cao độ của bài.

+ GV có thể đàm để HS đọc cao độ các nốt từ thấp lên cao rồi theo chiều ngược lại; đọc chậm, hướng dẫn HS đọc vài lần và ghi nhớ âm hưởng của các cao độ, gam hoặc thang âm trong bài đọc nhạc.

+ Đọc quãng và âm ổn định (nếu có), thực hiện sau khi đọc gam. Riêng đọc quãng chú ý theo đúng trường độ của nhịp $\frac{4}{4}$.

Bước 4: GV hướng dẫn HS luyện tập tiết tấu chủ đạo của bài đọc nhạc.

Bước 5: GV hướng dẫn HS đọc bài đọc nhạc. Với những bài khó, GV có thể đàm giai điệu cả bài để HS bước đầu hình dung ra giai điệu. Dùng nhạc cụ để lấy âm thanh mẫu, sau đó chỉ từng nốt của từng câu của bài trên bảng phụ hay trên màn hình để cả lớp nhìn và đồng thanh đọc.

Lưu ý: Không để HS viết kí hiệu vào sách các chữ Đ, R, M,... thay cho các nốt Đô, Rê, Mi dưới tên nốt nhạc và nhìn vào đó đọc, làm như vậy HS sẽ không thuộc được vị trí nốt trên khung. Tuy nhiên, có thể linh hoạt thực hiện tuỳ theo yêu cầu nhiệm vụ bài học của GV.

Bước 6: GV cung cấp bài học cho HS, ngoài ra có thể hướng dẫn HS đọc nhạc kết hợp gõ đệm đơn giản bằng các nhạc cụ gõ (thanh phách, trống nhỏ, tambourine...) hoặc vận động cơ

thi (vỗ tay, búng tay, giậm chân, vỗ đùi) hoặc đánh nhịp theo hình thức cá nhân hoặc nhóm; chủ y việc thể hiện sắc thái đối với những bài đọc nhạc. GV có thể giao nhiệm vụ tự học cho HS như: luyện tập lại bài đọc nhạc, tập đọc một câu nhạc có một vài nốt thay đổi về cao độ, tập ghi chép lại bài đọc nhạc trong Góc âm nhạc của SGK,...

Lưu ý: Các bước dạy đọc nhạc không bó buộc cứng nhắc, vì vậy GV có thể vận dụng một cách linh hoạt sao cho phù hợp với trình độ của HS, miễn đạt được mục tiêu và YCCĐ của bài học.

1.4.3.2. Đánh giá

Đánh giá thường xuyên kĩ năng đọc nhạc của HS.

Khuyến khích HS tự đánh giá hoặc đánh giá đồng đẳng về kết quả học đọc nhạc. Bên cạnh đó, GV có thể đánh giá HS bằng lời nhận xét hoặc biểu thị bằng các chữ cái hay bằng điểm số. Chủ trọng các yếu tố tích cực, hạn chế đánh giá các yếu tố tiêu cực.

Đánh giá năng lực đọc nhạc qua các hình thức sau:

- Đọc cao độ gam Đô trưởng kết hợp với kí hiệu nốt nhạc bàn tay
- Đọc lại các bài đọc nhạc đã học kết hợp gõ đệm
- Đọc bài nhạc do GV soạn

Khi đánh giá kĩ năng đọc nhạc của HS nên đánh giá từng phần:

- Cao độ
- Tiết tấu
- Kết hợp cao độ và tiết tấu
- Tính chất của bài đọc nhạc (nhịp độ, sắc thái)

Lưu ý: GV không gây căng thẳng mà nên giúp đỡ, động viên HS để các em tự tin với việc thực hiện bài đọc nhạc. Cần chú ý đến tính vừa sức của HS lớp 6 khi soạn các đề kiểm tra sao cho phù hợp, mạch lạc, ngắn gọn. GV nên sử dụng các bài đọc nhạc đã học và thay đổi một vài cao độ.

1.4.4. Lí thuyết âm nhạc

1.4.4.1. Gợi ý tổ chức hoạt động dạy học

Lí thuyết âm nhạc là nội dung mang tính lí thuyết nhưng kết quả đạt được là HS nhận biết được các kí hiệu âm nhạc và bước đầu biết vận dụng vào hoạt động hát, đọc nhạc, chơi nhạc cụ, tìm hiểu bài hát,... Do vậy, để đảm bảo tính hiệu quả trong dạy học nội dung này, GV cần tiến hành song song việc trải nghiệm thực hành và cung cấp kiến thức cho HS, tích hợp dạy lí thuyết âm nhạc trong các nội dung Hát, Nhạc cụ, Đọc nhạc.

Ngoài các PPDH theo nhóm, dạy học giải quyết vấn đề, dạy học khám phá,...; GV có thể kết hợp các KTDH và PPDH âm nhạc tiên tiến như Dalcroze, Kodály, Orff-Schulwerk,... để có được hiệu quả tốt nhất khi tổ chức hoạt động ở nội dung Lí thuyết âm nhạc.

Sau đây là gợi ý tiến trình dạy học Lí thuyết âm nhạc:

- Bước 1: Đọc nhạc/ chơi nhạc cụ/ hát bản nhạc có kiến thức lí thuyết âm nhạc sẽ học.
- Bước 2: Đặt các câu hỏi gợi mở để HS tự tìm hiểu, phát hiện kiến thức.
- Bước 3: GV tổng hợp, bổ sung, rút ra kết luận.
- Bước 4: HS nhận biết hoặc thực hành kiến thức mới học ở một vài ví dụ khác.
- Bước 5: GV nhận xét, củng cố.

Lưu ý: GV tránh việc khai thác sâu hoặc mở rộng kiến thức làm nội dung trở nên rườm rà. Không dạy lí thuyết suông mà cần phải gắn với thực hành, trực quan để HS khám phá kiến thức.

4.4.2. Đánh giá

READ EVERY DAY

Hạn chế đánh giá kết quả học lí thuyết như một nội dung riêng biệt. Có thể tích hợp đánh giá về lí thuyết thông qua thực hành hoặc kết hợp trong các nội dung dạy học khác.

1.4.5. Thường thức âm nhạc

1.4.5.1. Gợi ý tổ chức hoạt động dạy học

a. Tìm hiểu nhạc cụ:

- Bước 1: GV giới thiệu tên gọi, xuất xứ, hình dáng, đặc điểm của nhạc cụ.
- Bước 2: GV cho HS nghe, xem và cảm nhận về đặc trưng âm sắc của nhạc cụ hoặc phân biệt âm sắc của nhạc cụ đang học với các nhạc cụ khác đã biết.
- Bước 3: GV cung cấp thêm một số nội dung như: bối cảnh, hình thức nghệ thuật mà nhạc cụ tham gia biểu diễn.
- Bước 4: GV hướng dẫn cho HS liên hệ với những hiểu biết đã có về nhạc cụ.
- Bước 5: GV củng cố kiến thức cho HS.

b. Tác giả – tác phẩm:

- Bước 1: GV hướng dẫn cho HS tìm hiểu tác giả (tên, tuổi, sự nghiệp; vai trò, vị trí trong quá trình phát triển âm nhạc của Việt Nam cũng như thế giới,...).
- Bước 2: GV hướng dẫn cho HS tìm hiểu tác phẩm (thời gian ra đời tác phẩm, bối cảnh lịch sử, tính chất âm nhạc,...)

c. Hình thức biểu diễn và thể loại âm nhạc:

- Bước 1: GV cho HS nghe, xem các tác phẩm tiêu biểu cho hình thức và thể loại âm nhạc.
- Bước 2: GV giới thiệu cho HS về tên, đặc điểm cơ bản của hình thức biểu diễn và thể loại âm nhạc.
- Bước 3: GV minh họa hình thức biểu diễn và thể loại âm nhạc để HS nhận biết.
- Bước 4: GV củng cố kiến thức cho HS.

d. Âm nhạc và đời sống

- Bước 1: GV giới thiệu và cho HS nghe trích đoạn âm nhạc; giới thiệu về nghệ sĩ, nghệ nhân, nhà nghiên cứu,...
- Bước 2: GV tổ chức cho HS tìm hiểu khái quát đặc điểm thể loại; thân thế, sự nghiệp, vị trí, công lao của các nghệ sĩ, nghệ nhân, nhà nghiên cứu.
- Bước 3: GV củng cố kiến thức, kết nối hiểu biết về các sản phẩm nghiên cứu hoặc tác phẩm âm nhạc của các nghệ sĩ, nghệ nhân,... cho HS.

1.4.5.2. Đánh giá

GV nên quan sát, đánh giá thường xuyên hơn là định kì. Đánh giá ngay khi HS tham gia hoạt động học. Mỗi lần đánh giá nên chọn lựa một hoặc hai nhiệm vụ mà thôi. Đánh giá định kì có thể thực hiện theo cặp hoặc nhóm nhỏ để động viên các HS thiếu tự tin hay hạn chế về năng khiếu, kĩ năng âm nhạc.

1.4.6. Nghe nhạc

Nội dung Nghe nhạc của SGK Âm nhạc 6 được tích hợp cùng nội dung Thường thức âm nhạc, số lượng tác phẩm là 8 bài nhạc, trong đó có 5 bài nhạc có lời và 3 bài nhạc không lời. Cụ thể số lượng các tác phẩm âm nhạc cho HS nghe phong phú ở các thể loại, gồm:

- Một bài hát dân ca Việt Nam *Xẩm thập ân* – dân ca Bắc Bộ

READ EVERY DAY Hai ca khúc Việt Nam gồm *Lên đàng* – nhạc: Lưu Hữu Phước, lời: Huỳnh Văn Tiếng, Lưu Hữu Phước; *Tiến về Hà Nội* – nhạc và lời: Văn Cao

- Hai hợp xướng gồm *Ca ngợi Tổ quốc* – nhạc và lời: Hồ Bắc, phối âm: Lưu Cầu; *Ode to joy – chương IV Giao hưởng số 9* của Ludwig Van Beethoven
- Một bài độc tấu nhạc cụ dân tộc Việt Nam *Cung đàn đất nước* – nhạc: Xuân Khải
- Một bài độc tấu nhạc cụ phương Tây *Czardas* – nhạc: Vittorio Monti
- Một bài hoà tấu dàn nhạc giao hưởng *Concerto số 3 Mùa thu* trong *concerto Bốn mùa* – nhạc: Antonio Vivaldi

1.4.6.1. Tổ chức hoạt động dạy học

Tổ chức dạy học Nghe nhạc ở lớp 6 có thể gồm các bước sau:

- Bước 1: GV giới thiệu tên bản nhạc, tên và chân dung tác giả; dân ca dân tộc, quốc gia.
- Bước 2: GV cho HS nghe file âm thanh hoặc xem video clip biểu diễn hay GV hát hoặc chơi đàn. HS có thể kết hợp các hoạt động như gõ nhịp, vận động tay chân hoặc di chuyển nhịp nhàng (có thể tham khảo vận dụng các vận động và tổ chức vận động theo phương pháp Dalcroze).
- Bước 3: HS nêu cảm nhận của mình sau khi nghe bài hát như: đặc điểm âm nhạc: vui – buồn, nhanh – chậm; nội dung và ý nghĩa của lời ca, đặc điểm giọng hát, hình thức trình bày: đơn ca hay tốp ca (nếu là nhạc có lời), âm sắc nhạc cụ (nếu là nhạc không lời),... Một số cách thức phát triển cảm xúc gợi ý để GV có thể yêu cầu HS thực hiện như:
 - + Diễn tả và bắt chước nét nhạc yêu thích
 - + Vẽ tranh để mô tả cảm nhận về bản nhạc
 - + Đặt tên mới cho bản nhạc

Lưu ý: GV có thể chọn lựa, thiết kế và thực hiện trình tự các bước một cách linh hoạt và sáng tạo sao cho đạt được mục tiêu và YCCĐ của bài học. Tuỳ vào thực tiễn về khả năng nhận thức của HS, GV tổ chức bước 3 có hoặc không các hoạt động phát triển cảm xúc như: diễn tả và bắt chước nét nhạc yêu thích, vẽ tranh diễn tả cảm nhận về bản nhạc, đặt tên mới cho bản nhạc,... GV có thể linh hoạt vận dụng tổ chức hoạt động dạy học nghe nhạc tích hợp trong nội dung thường thức âm nhạc.

1.4.6.2. Đánh giá

GV nên quan sát, đánh giá thường xuyên hơn là định kì. Đánh giá ngay khi HS tham gia hoạt động nghe nhạc. Đánh giá định kì có thể thực hiện theo cặp, nhóm nhỏ để động viên các HS thiếu tự tin hoặc hạn chế về năng khiếu, kĩ năng âm nhạc.

Các nhiệm vụ để đánh giá năng lực nghe nhạc của HS bao gồm:

- Nghe, nêu được tên ca khúc, tác giả hay dân ca các dân tộc, vùng, quốc gia tuỳ đặc trưng từng bài.
- Nghe và vận động theo nhạc.
- Nêu được đặc điểm chung về nội dung, tính chất âm nhạc (nhanh – chậm, vui – buồn).
- Nghe, ứng tác hoặc sáng tạo vận động (mức độ cao) tại chỗ.